

VIDENSNOTAT

Hvad virker for at få ledige tæt på arbejds- markedet i job?

Dette notat samler viden om, hvad der virker for at få ledige tæt på arbejdsmarkedet i job. Viden er baseret på konklusioner fra ekspertkomitéer, litteraturopsamlinger mv. suppleret med resultater fra primært danske forsøg og ordninger, der vurderes relevante for jobcentre og a-kasser¹.

De fundne effekter er gennemsnitseffekter. Det vil sige, at de ikke nødvendigvis virker for den enkelte, men for gruppen som helhed. I praksis skal denne viden derfor suppleres med en individuel vurdering af, hvad der er den rette indsats for den enkelte borger i den konkrete situation.

Konklusioner

- **Jobrettede samtaler virker**

Der er evidens for, at jobrettede samtaler har en positiv effekt på beskæftigelsen blandt dagpengemodtagere. Jobrettede samtaler er blandt de mest effektive værktøjer, når det gælder om at få ledige i job.

Jobrettede samtaler er med til at give ledige overblik over relevante muligheder på arbejdsmarkedet. Samtalerne bidrager dermed til at gøre generel viden om effektiv jobsøgning konkret for den enkelte.

- **Konkrete jobforslag hjælper den ledige**

Der er viden om, at sagsbehandlerens konkrete jobforslag til den ledige er en drivende kraft bag den positive effekt af samtaler. Ledige kan få gavn af dette i jobrettede samtaler, hvor sagsbehandleren bruger sin ekspertise til at finde og foreslå konkrete jobs.

- **Effektiv jobsøgning styrker jobchancerne**

Information om jobåbninger, kvaliteten af jobsøgning, relevante netværk, faglig og geografisk mobilitet, og realistiske lønkrav øger mange lediges jobchancer.

Evidens fra et landsdækkende, randomiseret, kontrolleret forsøg fra 2019-2021 peger fx på, at det har positive effekter at give ledige information om, hvor mange ledige job, der aktuelt er i nærheden, inden for de stillingstyper, som

¹ Konklusionerne beror på en faglig vurdering. De kan adskille sig fra videnskonklusionerne på Jobeffekter.dk, som udregner evidens baseret på en algoritme. Det er ikke alle videnskonklusionerne, der bliver indregnet i ministeriernes konsekvensberegninger.

den ledige søger. Det gælder særligt for dagpengemodtagere, der har været ledige i længere tid.

- **Privat løntilskud er effektivt til at få ledige i job**

Der er betydelig evidens for, at løntilskud i den private sektor har en positiv effekt på beskæftigelsen. Løntilskud hjælper med at opkvalificere ledige, opbygge netværk samt at få kontakt til arbejdsgivere.

I tidligere studier er der ikke fundet positive effekter af offentlige løntilskud på beskæftigelse. En analyse fra december 2020 viser imidlertid positive effekter af offentligt løntilskud efter at reglerne blev harmoniseret med de private løntilskud i 2015.

- **Uddannelsesaktivering kan have positive beskæftigelseseffekter**

Hvor studier af uddannelse tidligere primært viste negative effekter på lediges beskæftigelse, finder nyere studier nu overvejende positive effekter. Det kan der være flere forklaringer på, herunder at der er sket en målretning af uddannelsesordninger mod bl.a. mod personer uden uddannelse og mod brancher, der har mangel på arbejdskraft.

Der er indikationer på, at opkvalificering virker bedst for ledige med ingen eller kort uddannelse. Dertil er der indikationer på positive effekter af korte erhvervsrettede opkvalificeringskurser. Endelig peger ny viden peger på, at uddannelsesaktivering især er relevant for ledige, der har mistet deres job i brancher præget af global konkurrence og udflytning, da disse har et særligt behov for opkvalificering.

- **Færre sager per sagsbehandler får ledige hurtigere i job**

Når sagsbehandlere får ansvar for færre borgere, er det med til få ledige hurtigere i job. De positive effekter ved færre sager per sagsbehandler er fundet på tværs af forskellige målgrupper. En litteraturgennemgang fra 2019 peger på fem effektstudier, der viser, at det har positive effekter på borgernes, herunder dagpengemodtagerenes, beskæftigelse, når sagsbehandlernes sagsstamme reduceres.

- **Ledige tæt på arbejdsmarkedet reagerer på økonomiske incitamenter**

Der er betydelig evidens for, at det har positive effekter på beskæftigelsen at reducere i ydelsens størrelse og ydelsesperioden. Der er også viden, der peger på, at sanktioner til ledige, der ikke lever op til rådighedsforpligtigelsen, har en positiv effekt på beskæftigelsen.

- **Jobpræmie kan virke for langtidsledige**

Viden peger på, at der er positive effekter af jobpræmier, det vil sige en økonomisk bonus til den ledige, hvis vedkommende finder job. En evaluering af den seneste jobpræmieordning i Danmark finder, at ordningen har en positiv effekt for langtidsledige dagpengemodtagere. For langtidsledige kontanthjælpsmodtagere fører en jobpræmie omvendt ikke til effekter på beskæftigelse.